

RAPORT Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ
SZKOŁA PODSTAWOWA
W DUKLI
ROK SZKOLNY 2018/2019

Dorota Szczepanik

Wanda Gunia

Krystyna Jaracz

Maria Twardzik

Katarzyna Poradyło

W roku szkolnym 2018/2019 zostało wskazane do ewaluacji następujące wymaganie

Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne.

Charakterystyka wymagania:

Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady zachowania i wzajemnych relacji w szkole lub placówce są ustalone i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły oraz rodziców.

W szkole lub placówce, wspólnie z uczniami i rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz modyfikuje, gdy zachodzi taka potrzeba

Cel ewaluacji wewnętrznej:

- Ocena, czy szkoła realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne – w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanых zachowań, które są dostosowane do potrzeb uczniów i środowiska. Ocenia się ich skuteczność, a w razie potrzeb – modyfikuje.
- Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu.
- Zasady zachowania i wzajemne relacje w szkole lub placówce są ustalone i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły oraz rodziców.
- Pozyskanie informacji na temat bezpieczeństwa w szkole wśród uczniów i nauczycieli oraz skali i typu zagrożeń występujących na terenie szkoły.

Ustalenie: Co moglibyśmy zrobić, żeby proces nauczania był lepszy? Co należy doskonalić?

Podjęcie decyzji o dalszym postępowaniu.

W trakcie ewaluacji wewnętrznej zbierano informacje pochodzące z różnych źródeł

Poddano analizie następujące dokumenty:

- Statut Szkoły, Program Profilaktyczno – Wychowawczy, regulaminy pracowni, świetlicy szkolnej,
- Plan Nadzoru Pedagogicznego Dyrektora Szkoły oraz wnioski wynikające z tego nadzoru,
- okresowe sprawozdania personelu pedagogicznego z działalności dydaktycznej i wychowawczej,
- dzienniki zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- plany pracy zespołów samokształceniowych nauczycieli.

Przeprowadzono wywiady z:

- dyrektorami szkoły,
- pedagogami szkolnymi,
- pracownikami niepedagogicznymi.

Dokonano analizy ankiet:

- wybranych losowo uczniów klas III –VIII,
- wybranych losowo rodziców uczniów klas I –VIII,
- nauczycieli.

Obserwowano życie szkoły.

Raport przeznaczony jest dla:

- Dyrektorów szkoły
- Rady Pedagogicznej
- Rady Rodziców
- Rady Samorządu Uczniowskiego

Ponadto raport zostanie:

- opublikowany na stronie internetowej szkoły,
- zaprezentowany uczniom podczas godzin wychowawczych (najważniejsze informacje),
- przedstawiony rodzicom na zebraniach klasowych (najważniejsze informacje)

W procesie ewaluacji wewnętrznej szukano odpowiedzi na postawione pytania kluczowe:

1. Czy w szkole respektowane są normy społeczne wśród uczniów, nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły? Czy relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej oparte są na wzajemnym szacunku i zaufaniu?

2. Czy uczniowie znają normy społeczne?

- W jaki sposób i kiedy uczniowie dowiadują się, jakich zachowań się od nich oczekuje?
- Jakie są sposoby reagowania i wyciągania konsekwencji za nieprzestrzeganie lub naruszanie norm społecznych i zasad bezpieczeństwa w szkole?

3. Jakie jest źródło i skala bezpieczeństwa lub jej braku wśród uczniów, nauczycieli, personelu szkoły i jakich dotyczy zachowań?

4. Czy podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne są efektywne i wpływają na zmniejszenie/eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań?

Charakterystyka grupy badawczej.

Próba badawcza objęła:

- 140 uczniów z klas III-VIII,
- 100 przypadkowo wybranych rodziców uczniów z klas III-VIII,
- 40 nauczycieli,
- 10 pracowników szkoły.

Analiza materiału badawczego.

1. Zbiorcze zestawienie ankiet.

2. Wywiad z dyrektorami szkoły.

2. Analiza dokumentacji (Statut Szkoły, Program Profilaktyczno- Wychowawczy, dzienniki szkolne).

3. Wywiad z pedagogami szkolnymi.

4. Wywiad z pracownikami szkoły.

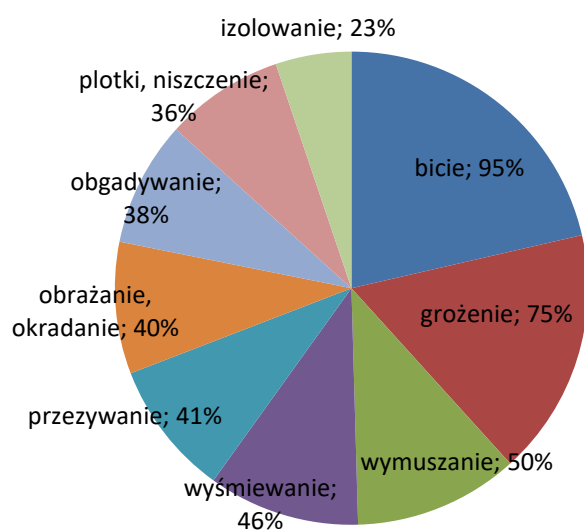
Analiza materiału badawczego

I. Analiza ankiet przeprowadzonych wśród uczniów wykazała:

1. 77% wychowanków naszej szkoły zna zasady właściwego zachowania się w szkole, a pozostali znają je częściowo.
2. Jednak 52% uczniów przyznało, że zasady obowiązujące w szkole przestrzegają tylko czasami, a 48% dzieci respektuje ustalone reguły całkowicie.
3. W szkole ponad połowa uczniów (56%) czuje się bezpiecznie, czasami - 38%, tylko 6% ankietowanych odpowiedziało, że nie czuje się bezpiecznie w naszej placówce.



4. Wg ankiety na poczucie zagrożenia wpływają następujące zachowania uczniów :



5. W szkole z agresją słowną spotkało się 66 % uczniów, z fizyczną – 41 %, a psychiczną – 21%. Tylko 13 % wychowanków zaznaczyło, że nie spotkało się w szkole z żadną formą agresji.

6. 83% uczniów deklaruje, że zna swoje prawa. Najczęściej wymieniali następujące:

- 83%- prawo do odpoczynku w przerwach między lekcjami,
- 80%- uczęszczania do szkoły,
- 75%- reprezentowania szkoły w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych, zgodnie ze swoimi możliwościami i umiejętnościami,
- 74% - rozwijania zainteresowań, zdolności i talentów poprzez uczestnictwo w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, pozaszkolnych,
- 68% - ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej,
- 61% - uczestnictwa w uroczystościach, imprezach kulturalnych,
- 59% - przejawiania własnej aktywności w zdobywaniu wiedzy i umiejętności przy swobodnym wyrażaniu myśli i przekonań,
- 56% - przedstawiania wychowawcy klasy, dyrektorowi i innym nauczycielom swoich problemów oraz uzyskania od nich pomocy, odpowiedzi i wyjaśnień,
- 54% - sprawiedliwej, jawnej i obiektywnej oceny stanu swojej wiedzy i umiejętności zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania,
- 53% - wyrażania opinii i wątpliwości dotyczących treści nauczania oraz uzyskania na nie wyjaśnień i odpowiedzi,
- 50% - pomocy w przypadkach wystąpienia trudności w nauce poprzez uczestnictwo w zespołach wyrównawczych, zajęciach rewalidacji, korzystania z nauczania indywidualnego, zindywidualizowanego, które organizuje się w oparciu odrębne przepisy,
- 49% - korzystania z pomieszczeń szkolnych, sprzętu, środków dydaktycznych, księgozbioru biblioteki podczas zajęć pozalekcyjnych i lekcyjnych 49%,
- 49% - życzliwego, podmiotowego traktowania w procesie dydaktyczno–wychowawczym,
- 40% - wpływania na życie szkoły poprzez działalność samorządową oraz zrzeszania się w organizacjach działających w szkole,
- 39 % - korzystania z poradnictwa psychologiczno–pedagogicznego i zawodowego.

7. Prawie wszyscy ankietowani uczniowie (96%) znają zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły:

- 65% uczniów zaznaczyło, że nie używa telefonu albo ma wyłączony aparat podczas zajęć lekcyjnych, akademii czy przedstawień.

- 85% uczniów wie, że można używać telefonu komórkowego jedynie podczas przerwy.
- 71% badanych stwierdziło, że nie mogą wykorzystywać telefonów i innych urządzeń elektronicznych do nagrywania filmów, robienia zdjęć, umieszczania materiałów w Internecie bez zgody zainteresowanych osób.

8. 99% uczniów zna swoje obowiązki. Do najczęściej wymienianych przez nich należą:

- odrabianie lekcji 99%,
- kulturalne zachowanie się podczas lekcji i w czasie przerw 81%,
- dbanie o dobre imię szkoły, przygotowywanie się sumiennie do zajęć 71%,
- dbanie o schludny wygląd 56%,
- troszczenie się o mienie szkoły 55% .

9. Zdaniem 85% uczniów w szkole są respektowane normy społeczne. Najczęściej wymieniali następujące:

- szacunek wobec nauczycieli i personelu – 77 %
- kultura osobista – 76 %
- odrabianie zadań domowych – 67 %
- aktywność na lekcjach 65,6 %
- nieużywanie wulgaryzmów – 63%
- tolerancja i estetyczny wygląd – 56 %
- dbanie o mienie szkolne – 54 %
- postępowanie zgodnie ze statutem – 44%

10. Prawie wszyscy wychowankowie (95%) poinformowali, że także w ich domach rodzinnych są respektowane normy społeczne. Najczęściej wymieniali:

- szacunek wobec innych członków rodziny - 89%
- lojalność 89%.
- troska o wspólne dobro – 77%
- kultura osobista – 79%
- wspólne rozwiązywanie problemów – 77%
- wypełnianie domowych obowiązków – 65%
- odpowiedzialność za powierzone zadania – 65%
- szczerść 60%

II. Na podstawie analizy ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli stwierdzono:

1. 66% ankietowanych zaznaczyło, że w naszej placówce nie spotkało się z przejawami agresji psychicznej lub fizycznej w stosunku do swojej osoby. Natomiast z agresją ze strony uczniów spotkało się z 25% osób, zaś 9% ankietowanych doświadczyło agresji ze strony innych nauczycieli, personelu szkoły i ze strony rodziców.
2. 55% respondentów jest zdania, że uczniowie tylko częściowo znają zasady zachowania i normy obowiązujące w szkole. Natomiast 45% osób uważa, że uczniowie dobrze przyswoili te zasady.
3. Według 80% ankietowanych uczniowie tylko częściowo przestrzegają normy społeczne obowiązujące w szkole, zaś 10% osób uważa, że te normy nie są wcale przestrzegane. Jedynie 15% nauczycieli zaznaczyło, że uczniowie przestrzegają zasady w pełni.
4. Według nauczycieli najczęstszymi, niepożądanymi zdarzeniami w naszej szkole są:
 - agresja słowna 90%
 - wyśmiewanie i przezywanie 85%
 - popychanie 75%
 - bicie 30%
 - podkładanie nogi 25%
 - niszczenie 17,5%
 - okradanie 10%
 - grożenie 5%
5. Na nierespektowanie norm społecznych przez uczniów nauczyciele reagują poprzez:
 - bezpośrednie zwracanie uwagi uczniom 90%
 - pogadanki na zajęciach bezpośrednio po nieodpowiednim zachowaniu 80%
 - rozmowa z uczniem i rodzicami oraz wyjaśnianie konfliktu 75%
 - wyciąganie konsekwencji i zapisy uwag w dzienniku 68%
 - powiadomienie pedagoga, wychowawcy, dyrektora 62,5%
 - pouczenia 60%
 - powiadomienie rodziców 15%
6. 67,5 % ankietowanych uważa, że w szkole najczęściej diagnozują i analizują zachowanie uczniów wychowawcy poszczególnych klas. Natomiast 35% badanych sądzi, że diagnozę i analizę zachowania dokonują także pedagodzy szkolni oraz każdy nauczyciel.

7. Prawie wszyscy nauczyciele (95%) stwierdzili, że w szkole podejmowane są działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Do tych przedsięwzięć należą:
- modyfikowanie programu profilaktyczno-wychowawczego,
 - przeprowadzanie pogadanek i ankiet,
 - zajęcia z pedagogiem,
 - spotkania z przedstawicielami służb (np. z policją),
 - odpowiednia tematyka na lekcjach wychowawczych,
 - przedstawienia edukacyjno – wychowawcze.
8. Wymienione przedsięwzięcia przynoszą tylko częściowo pożądany efekt wychowawczy – wg opinii 70 % nauczycieli. Z kolei 25% osób jest przekonanych, że w/w działania całkowicie wpływają na osiągnięcie zamierzonych efektów.
9. Aby zwiększyć poczucie bezpieczeństwa całej społeczności szkolnej, ankietowani nauczyciele sugerują, że powinniśmy:
- a. podejmować współpracę:
 - z rodzicami - 85%,
 - ze wszystkimi pracownikami - 70%,
 - b. wypracować normy zachowania i je respektować - 70%,
 - c. często przeprowadzać rozmowy z dziećmi - 63%,
 - d. informować uczniów o ewentualnych zagrożeniach i ich skutkach - 60%,
 - e. zaostrzyć dyscyplinę - 40%,
 - f. częściej rozmawiać z rodzicami uczniów, którzy sprawiają kłopoty wychowawcze, aby nie zrzucali obowiązku wychowania na szkołę.
10. Połowa nauczycieli uważa, że tylko częściowo dokonujemy modyfikacji działań z uwzględnieniem inicjatywy uczniów. 40 % osób jest przekonanych, że takie modyfikacje są w pełni realizowane, a pozostali nie widzą, aby jakiegokolwiek działania w tym zakresie były podejmowane.

W szkole dokonuje się oceny skuteczności realizowanych działań:

- poprzez ewaluację,
- przeprowadzanie ankiet,
- analizę uwag w dziennikach,
- analizę zachowania uczniów podczas lekcji i na przerwach,
- rozmowy z uczniami i nauczycielami.

III. Na podstawie analizy ankiet przeprowadzonych wśród rodziców uczniów ustalono:

1. 86% opiekunów wyraziło przekonanie, że dziecko w szkole czuje się bezpiecznie. Jednak niektórzy respondenci wskazali miejsca w szkole, w których dziecko czuje się mniej bezpiecznie. Są to:

- korytarze 18%
- toalety 16%
- szatnie (główna i przy sali gimnastycznej) 16%,
- okolice sklepiu, świetlica, sala gimnastyczna 10%.

2. 100% ankietowanych stwierdziło, że ich dzieci znają zasady właściwego zachowania się w szkole.

4. 86% badanych uważa, że ich dzieci zawsze przestrzegają zasad bezpieczeństwa, natomiast pozostali rodzice zaznaczyli odpowiedź „czasami”.

5. Do negatywnych zdarzeń, mających miejsce na terenie szkoły, rodzice zaliczają:

- przezywanie lub obrażanie dzieci przez rówieśników (także poprzez Internet) - 40%,
- pobicia 22%
- rozpowszechnianie plotek lub pomówień (także poprzez Internet) 6%
- zastraszanie i szantażowanie 3%
- okradanie 2%.

Z nieprzyjemnymi sytuacjami nie spotkało się, wg rodziców, tylko 33% uczniów.

6. Sprawcami przemocy w szkole w 44% przypadkach są koledzy, koleżanki, rówieśnicy, starsi wychowankowie poszkodowanych dzieci.

7. 65 % ankietowanych rodziców jest przekonanych, że ich dzieci nie dopuściły się żadnych wymienionych w ankiecie niepożądanych czynów. Pozostali opiekunowie przyznali, że ich dziecko:

- obrażało lub przezywało innych uczniów - 10%,
- użyło wobec kogoś przemocy fizycznej - 6%
- rozpowszechniało plotki i oszczerstwa o kimś (także za pomocą Internetu) 3%.

8. Na pytanie, czy dziecko było świadkiem niewłaściwego zachowania na terenie szkoły, rodzice udzielali następujących odpowiedzi:

- 52% - opiekunów zaprzeczyło takim przypadkom,
- 2% - użyło wobec kogoś przemocy fizycznej,
- 3 % - zastraszanie i szantażowanie
- 5 % wymuszanie pieniędzy, kradzież,
- 13% obrażenie kogoś, przezywanie,
- 2% rozpowszechnianie plotek i oszczerstw o kimś.

9. Szkoła podejmuje działania eliminujące wymienione zagrożenia – tak twierdzi 77% ankietowanych, pozostali nie zauważyli takich działań.

10. 51% respondentów odpowiedziało, że działania podejmowane w szkole w celu wyeliminowania nieodpowiedniego zachowania uczniów, przynoszą pozytywne efekty. Jednak 42% osób wyraziło opinię, że wszelkie przedsięwzięcia przynoszą tylko częściowe efekty.

11. Znajomością dokumentacji szkolnej dotyczącej praw i obowiązków ucznia oraz respektowania norm społecznych pochwaliło się 89% ankietowanych. 11% osób odpowiedziało, że takich dokumentów szkolnych nie znają.

Analiza dokumentacji szkolnej, obserwacja szkoły, wywiad z pedagogami szkolnymi i pracownikami szkoły.

I. Po dokonaniu analizy dokumentacji szkolnej sformułowano następujące wnioski:

1. Nauczyciele zapoznają uczniów z dokumentami szkolnymi, a zwłaszcza z niektórymi zapisami ujętymi w Statucie Szkoły, podczas lekcji wychowawczych. Natomiast rodzicom przekazywane są powyższe informacje podczas wywiadówek, czy za pośrednictwem strony internetowej, gdzie znajdują się ważne dokumenty szkolne.
2. Organizowane są spotkania z przedstawicielami różnych instytucji, np. z policją.
3. Na bieżąco realizowane są przedsięwzięcia mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz propagowanie odpowiedniego zachowania. Do takich działań zaliczyć można, m.in.: zabawy integracyjne, scenki rodzajowe i filmy nt. zagrożeń, pogadanki, programy profilaktyczne, spotkania pedagogiem, ratownikiem medycznym, nagradzanie,

przekazywanie wychowankom i ich rodzicom informacji o potencjalnych zagrożeniach na gazetkach ściennych, plakatach, prezentacjach multimedialnych.

4. Nauczyciele dokonują oceny skuteczności swoich działań, wspólnie konsultują ich wyniki. W razie potrzeb działania wychowawcze są modyfikowane np. poprzez zmiany zapisów w Programie Profilaktyczno - Wychowawczym.
5. Podczas każdej przerwy nauczyciele oraz pracownicy szkoły pełnią dyżury i obserwują zachowania uczniów, pilnując ich bezpieczeństwa. W czasie wiosenno-letnim dyżury pełnione są również na placu przed szkołą.

II. Na podstawie obserwacji podejmowanych w szkole działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa oraz tworzenia przyjaznego klimatu sformułowano wnioski:

- W szkole funkcjonuje monitoring (korytarze, obejście wokół placówki).
- Uczniowie mają zakaz opuszczania budynku szkoły w trakcie trwania zajęć oraz przerw śródlekcyjnych.
- Zaostrzono procedury zwalniania uczniów z zajęć oraz usprawiedliwiania ich nieobecności.
- Przeprowadzono próbną ewakuację.
- Dokonuje się modernizacji pomieszczeń i korytarzy w celu zwiększenie bezpieczeństwa i komfortu nauki.
- Wprowadzono dziennik elektroniczny, za pomocą którego rodzice i uczniowie na bieżąco mogą monitorować stopnie, frekwencje, uwagi.

III. Po przeprowadzonym wywiadzie ustalono, że pedagodzy szkolni:

1. Na bieżąco dokonują obserwacji uczniów, przeprowadzają badania ankietowe, socjometryczne, rozmowy, wywiady z uczniami, rodzicami, wychowawcami klas.
2. Wnioski z diagnoz wykorzystują do planowania pracy wychowawczej i działań profilaktycznych.
3. Wspierają wychowawców, nauczycieli i rodziców, przeprowadzają zajęcia w klasach z problemami wychowawczymi, współpracują z PPP (konsultacje, wnioski).
4. W celu poprawy zachowań uczniów prowadzą zajęcia wychowawcze i profilaktyczne, opiekują się w czasie przerw uczniami, którzy mają szansę się wyciszyć i uspokoić,

prowadzą odpowiednie zajęcia z dziećmi ze specyficznymi wskazaniem ujętymi w opiniach i orzeczeniach PPP.

5. Przeprowadzają działania interwencyjne, kierują rodziców do instytucji wspomagających.
6. Podejmowane przedsięwzięcia przynoszą różne efekty. W większości są one zależne od zaangażowania osób podejmujących współpracę. Zdarza się, że rodzice pozorują pewne starania, odrzucają pomoc lub negują proponowane rozwiązania.

IV. Pracownicy obsługi zwracają uwagę na następujące negatywne zachowanie uczniów, którzy:

- Nie dbają o ład i porządek – śmiecą, nie sprzątają po sobie, brudzą w toaletach.
- Używają wulgaryzmów głównie w stosunku do rówieśników, przejawiają agresję słowną i fizyczną.
- Niestosownie i zbyt ostentacyjnie wyrażają uczucia do płci przeciwnej.
- Opuszczają teren szkoły bez pozwolenia.
- Niektórzy palą papierosy na terenie szkoły.
- Niszczą pomoce naukowe i sprzęt szkolny - piszą po ścianach, ławkach, demolują wyposażenie szkoły.

Mocne i słabe strony wynikające z przeprowadzonej ewaluacji oraz rekomendacje do dalszej pracy.

Mocne strony

- Uczniowie i pracownicy szkoły na ogół czują się w szkole bezpiecznie.
- Szkoła jasno formułuje obowiązujące w niej normy, a nauczyciele i pracownicy szkoły dokładają wszelkich starań, aby wpoić uczniom obowiązujące zasady życia społecznego.
- Uczniowie rozumieją i potrafią określić zasady oraz normy społeczne obowiązujące w szkole. Wiedzą, jakie zachowanie jest aprobowane. Informacje te uzyskują na lekcjach wychowawczych, podczas rozmów indywidualnych, na zajęciach lekcyjnych i z pedagogiem szkolnym.
- Uczniowie znają dokumenty wewnątrzszkolne, regulujące zasady zachowania i bezpieczeństwa obowiązujące w szkole.
- Szkoła posiada regulaminy i procedury dotyczące bezpieczeństwa dzieci w szkole oraz podczas wyjść i wycieczek. Są na bieżąco przypominane uczniom i w razie konieczności

nowelizowane. Statut Szkoły zawiera zasady oceniania zachowania oraz prawa i obowiązki ucznia.

- W szkole na ogół nie dochodzi do rażącego naruszania norm.
- W naszej placówce diagnozuje się zachowanie uczniów i wykorzystuje się je do dalszej pracy dydaktyczno – wychowawczej, np. poprzez rozmowy z uczniami, wybór tematów w ramach godzin wychowawczych, nowelizację zapisów w Statucie Szkoły i Programie Profilaktyczno - Wychowawczym, indywidualną pracę z uczniem, rozwiązywanie problemów w klasie, systematyczne ocenianie zachowania i współpracę z rodzicami.
- Podejmowane są różnego rodzaju działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych postaw.
- Bezpieczne funkcjonowanie uczniów w szkole zapewniają, m.in.: dyżury nauczycieli, prelekcje na temat bezpiecznego spędzania wolnego czasu podczas dni wolnych od zajęć dydaktycznych (ferie świąteczne i zimowe, wakacje).
- Pożądane zachowania dzieci są dostrzegane i chwalone przez nauczycieli, np. poprzez wpisy w dziennikach.
- Nauczyciele realizują zagadnienia bezpieczeństwa w różnych formach. Najczęstszą są zajęcia lekcyjne, zabawy tematyczne, współpraca z instytucjami zajmującymi się bezpieczeństwem (np. policja, straż pożarna).
- Szkoła duże znaczenie przywiązuje do integracji uczniów, dlatego organizowane są wycieczki i wyjścia szkolne, zabawy, imprezy szkolne, turnieje czy współzawodnictwo sportowe klas. Uczniowie biorą czynny udział w różnych programach i projektach edukacyjnych.
- Uczniowie angażują się w działania na rzecz kształtowania społecznie pożądanych postaw, np. poprzez pracę w samorządzie uczniowskim, udział w zawodach sportowych, konkursach, akcjach charytatywnych i ekologicznych.
- Zdaniem większości rodziców nauczyciele wnikliwie obserwują zachowania i postawy uczniów, szybko reagują na niepożądane zachowania uczniów, odwołują się do ustalonych zasad, rozmawiają z rodzicami szukając rozwiązania problemu.
- Szkoła wspiera rodziców poprzez wpajanie i egzekwowanie zasad bezpieczeństwa oraz norm społecznych. Informacje, które rodzice otrzymują na temat rozwoju swojego dziecka, są przydatne w wychowaniu.
- Rodzice mają możliwość dzielenia się z nauczycielami swoimi opiniami na temat pracy szkoły i sposobu wychowania.

- Rodzice zostali zapoznani z dokumentami szkolnymi regulującymi kwestie praw i obowiązków ucznia oraz respektowania norm społecznych przez wychowawcę klasy lub pozyskali takie informacje ze strony internetowej szkoły.
- Ankietowani rodzice oświadczyli, że stan bezpieczeństwa uczniów w szkole jest na dobrym poziomie.

Słabe strony

- Mimo, iż uczniowie znają zasady i normy obowiązujące w szkole, ale niestety, nie wszyscy je przestrzegają.
- Ponad połowa ankietowanych uczniów doświadczyło agresji słownej albo fizycznej.
- Uczniowie dostrzegają potrzebę podniesienia stopnia kultury osobistej swoich kolegów i koleżanek szczególnie w czasie przerw na korytarzach.
- Uczniowie informują o tym, że bywają sytuacje, kiedy czują się zagrożeni. Najbardziej obawiają się bicia, grożenia, wymuszania, wyśmiewania, obrażania, oszczerstw (również przez Internet) i okradania.
- Normy, z przestrzeganiem których uczniowie mają problem to: przewidywanie skutków swojego zachowania, punktualność, prawdomówność, przestrzeganie terminów, kulturalne zachowanie wobec nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz wobec kolegów.
- Wg opinii rodziców miejsca, w których najczęściej dochodzi do nieodpowiedniego zachowania to głównie: toalety, korytarze szkolne, szatnie, boisko szkolne. Uważają też, że konieczne jest podjęcie działań przeciw agresji słownej w szkole.
- Mimo że szkoła podejmuje liczne działania, mające na celu eliminowanie zagrożeń i niebezpiecznych sytuacji, to jednak w niektórych przypadkach przynoszą one tylko częściowy i krótkotrwały efekt wychowawczy.
- W szkole zdarzają się przejawy agresji psychicznej i fizycznej w stosunku do nauczycieli ze strony uczniów i rodziców.

Rekomendacje do dalszej pracy

Aby wzmocnić bezpieczeństwo w szkole należy:

- Przypominać uczniom o konsekwencjach nieprzestrzegania norm społecznych oraz powtarzać zasady obowiązujące w naszej szkole.
- Nieustannie podkreślać, że przemoc słowna i fizyczna niesie za sobą prawne konsekwencje.
- Informować o odpowiedzialności prawnej za rozpowszechnianie oszczerstw w Internecie oraz uczulać na kwestie związane z poszanowaniem prawa do zachowania prywatności w sieci.
- Wszyscy nauczyciele powinni respektować i egzekwować ustalone zapisy w szkolnym Systemie Oceniania Zachowania.
- Wprowadzać zajęcia z profilaktyki zachowań w celu eliminacji agresji słownej i fizycznej.
- Zwiększyć nadzór na korytarzach, w szatniach i toaletach.
- Na bieżąco informować rodziców o niepokojącym zachowaniu dzieci oraz innych niebezpiecznych sytuacjach, aby wyeliminować jak najwięcej negatywnych zdarzeń w szkole.
- Należy bardziej zaangażować uczniów we współtworzenie z nauczycielami regulaminów i zasad zachowania oraz zachęcać ich, aby stali się pomysłodawcami spotkań z osobami, które są dla nich autorytetem.
- Zebrać pomysły Samorządu Uczniowskiego na działania służące zdyscyplinowaniu uczniów podczas zajęć lekcyjnych.
- Należy zintensyfikować działania ukierunkowane na ćwiczenia umiejętności pracy w grupie, kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne postępowanie, wpajanie zasad poszanowania własnej godności i własności oraz przestrzegania przepisów BHP. Podczas zajęć wykorzystywać gry i zabawy integrujące zespół klasowy.
- Częściej przekazywać rodzicom rzetelne informacje na temat uczniów i poinstruować o skutkach niewłaściwego zachowania dzieci.
- Zwrócić uwagę na to, czy podejmowane działania, zachęcające rodziców do współpracy, są efektywne.
- Podczas zebrań należy przypomnieć rodzicom, że głównym źródłem informacji o normach społecznych, obowiązujących w szkole, powinno być środowisko rodzinne ucznia.

- Zwiększyć częstotliwość kontaktów z rodzicami uczniów, którzy nagannie się zachowują i sprawiają kłopoty wychowawcze, aby nie zrzucali obowiązku wychowania na szkołę.
- Wszyscy nauczyciele powinni skuteczniej i bardziej stanowczo reagować na wszelkie przejawy niewłaściwego zachowania uczniów na przerwach i lekcjach.
- Podjąć pracę mającą na celu wyeliminowanie wulgarnego słownictwa wśród uczniów, np.: poprzez lekcje wychowawcze przygotowane przez uczniów, ustalenie systemu kar za publiczne używanie wulgaryzmów, zaproszenie specjalistów do pracy w zakresie profilaktyki agresji słownej i fizycznej.
- Konsekwentnie wzmacniać zachowania uczniów, którzy respektują przyjęte normy i reguły, nagradzać właściwie zachowujące się dzieci.
- Zadbać o odpowiedni przepływ informacji na temat zachowania poszczególnych uczniów, uwzględniając ich funkcjonowanie w świetlicy, w szatni, na stołówce szkolnej i podczas przerw.
- W pracy z uczniem nierespektującym przyjętych norm i zasad ściśle współpracować z wszystkimi nauczycielami.

Ankieta przeprowadzona wśród uczniów zawierała następujące pytania:

1. Czy znasz zasady właściwego zachowania się w szkole?

2. Czy przestrzegasz tych zasad?

3. Czy w szkole czujesz się bezpiecznie?

4. Jakie zachowania, Twoim zdaniem, wpływają na poczucie zagrożenia?

- | | | |
|----------------|-----------------------------|----------------|
| a) obrażanie | b) wyśmiewanie | c) obgadywanie |
| d) przezywanie | e) izolowanie | f) grożenie |
| g) okradanie | h) niszczenie | i) wymuszanie |
| j) bicie | k) rozpowszechnianie plotek | l) inne |

5. Z jaką formą agresji spotkałeś się w szkole?

- | | | | |
|-------------|---------------|-----------|----------------------|
| a) fizyczna | b) psychiczna | c) słowna | d) nie spotkałem się |
|-------------|---------------|-----------|----------------------|

6. Czy jako uczeń znasz swoje prawa?

7. Jakie prawa ucznia są Ci znane?

- uczęszczania do szkoły,
- ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej,
- życzliwego, podmiotowego traktowania w procesie dydaktyczno–wychowawczym,
- przejawiania własnej aktywności w zdobywaniu wiedzy i umiejętności przy swobodnym wyrażaniu myśli i przekonań,
- wyrażania opinii i wątpliwości dotyczących treści nauczania oraz uzyskania na nie wyjaśnień i odpowiedzi,
- przedstawiania wychowawcy klasy, dyrektorowi i innym nauczycielom swoich problemów oraz uzyskania od nich pomocy, odpowiedzi i wyjaśnień,
- rozwijania zainteresowań, zdolności i talentów poprzez uczestnictwo w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, pozaszkolnych,
- reprezentowania szkoły w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych, zgodnie ze swoimi możliwościami i umiejętnościami,
- odpoczynku w przerwach między lekcjami,

f) nieużywanie wulgaryzmów g) szacunek wobec nauczycieli i personelu szkoły

h) dbanie o mienie szkolne i) dbanie o estetyczny wygląd

15. Czy w Twoim domu są respektowane normy społeczne?

16. Spośród wymienionych niżej norm podkreśl te, które obowiązują w Twoim domu:

- szacunek wobec innych członków rodziny
- kultura osobista
- wypełnianie domowych obowiązków
- lojalność
- szczerość
- odpowiedzialność za powierzane zadania
- troska o wspólne dobro
- wspólne rozwiązywanie problemów